

Opinia o programie nauczania języka niemieckiego (III.1P)

Autor: Anna Abramczyk

Tytuł programu nauczania: KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH NA LEKCJACH
JĘZYKA NIEMIECKIEGO W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM I TECHNIKUM
NA PODBUDOWIE NAUKI W OŚMIOLETNIEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ

Etap edukacyjny: III (liceum ogólnokształcące i technikum)

Poziom: podstawowy III.1P (kontynuacja 1. języka obcego po szkole podstawowej)

Przedstawiony program nauczania języka niemieckiego autorstwa Anny Abramczyk przeznaczony jest do realizacji na III etapie kształcenia przez uczniów, którzy kontynuują naukę języka niemieckiego jako 1. języka obcego na podbudowie szkoły podstawowej (wariant podstawy programowej III.1P) w zakresie podstawowym. Konstrukcja programu jest spójna i przejrzysta, a jego podstawę teoretyczną stanowią koncepcje naukowe zgodne z aktualną wiedzą, tzn. konstruktywizm, partycypacja i podejście polegające na orientacji na ucznia. Szczególny nacisk autorka kładzie na rozwój kompetencji i umiejętności, kształtowanie aktywności, samodzielności i odpowiedzialności ucznia, skierowanie działań dydaktycznych na ucznia i dostosowanie ich do jego zainteresowań, doświadczeń życiowych i możliwości psychofizycznych.

Opis warunków i sposobów realizacji kształcenia

W programie zostały przedstawione cele wychowania, zadania szkoły, cele ogólne i szczegółowe kształcenia przedmiotowego oraz cele wynikające z wdrażania realizacji kompetencji kluczowych. Szczegółowo omówiono treści kształcenia językowego (wymagania szczegółowe), w tym także w odniesieniu do Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), w zakresie zagadnień leksykalnych i gramatycznych. Zaproponowane treści kształcenia nauczyciel może dostosować do potrzeb swoich uczniów i warunków, w jakich przebiega kształcenie. Autorka proponuje realizację programu w grupach językowych w pracowni wyposażonej w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Sugeruje się także stosowanie metod wspierających samokształcenie uczniów.

Metody, techniki i formy pracy

Program nauczania preferuje metodykę bliską uczniowi, a za wiodące zasady uważa się podejście komunikacyjne o charakterze eklektycznym i koncepcję kooperatywnego uczenia się. Program zawiera także opisy technik rozwijania umiejętności receptywnych, produktywnych, gramatyki i leksyki. Autorka omówiła też treści pozajęzykowe realizowane w procesie nauczania tzn. rozwijanie kompetencji kluczowych oraz kształcenie kompetencji komunikacyjnych i kompensacyjnych.

W programie omówione zostały dokładnie trzy propozycje technik zapewniających rozwój autonomii ucznia i rozwój kompetencji społecznych: projekt, WebQuest i metoda odwróconej lekcji. W celu zapewnienia optymalnych warunków realizacji programu nauczania autorka proponuje różnorodność form socjalnych, od pracy indywidualnej, poprzez pracę w parach i grupach aż po plenum.

Indywidualizacja nauczania i nauczanie włączające

Indywidualizacja a nawet personalizacja nauczania to jedno z głównych założeń omawianego programu i jego wyróżnik. Jako główne zasady nauczania określa się te, które uwzględniają potrzeby edukacyjne uczniów, ich możliwości i oczekiwania. Autorka omawia zadania nauczyciela i jego rolę w tworzeniu klimatu efektywnej współpracy na lekcji. Ponadto program uwzględnia wskazania w odniesieniu do realizacji założeń MEN w zakresie edukacji włączającej. Autorka omawia zasady pracy z uczniem zdolnym oraz z uczniem dysfunkcyjnym.

Elementy interdyscyplinarne i rozwijanie kompetencji kluczowych

Zgodnie z zaleceniami Rady Europy szkoła i nauczyciele powinni zadbać o rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych, które stanowią uzupełnienie procesu edukacji. Kształtowanie kompetencji kluczowych to nie tylko tytułowy motyw omawianego programu nauczania. Elementy integracji międzyprzedmiotowej oraz rozwijanie wszystkich kompetencji kluczowych stanowią istotny element programu. Autorka uwzględnia założenia proponując odpowiednie treści kształcenia, metody, techniki i formy pracy, środki dydaktyczne, sposoby i oceniania oraz narzędzia ICT.

Ocenianie osiągnięć uczniów i ewaluacja programu

Punktem wyjścia do stworzenia kryteriów oceniania osiągnięć uczniów jest opis zakładanych osiągnięć na poziomie B1 (B1+ dla sprawności receptywnych) według ESOKJ, co jest tożsame z wymaganiami szczegółowymi opisanymi w podstawie programowej III.1P. W programie autorka proponują model dwupoziomowy tzn. podział wymagań na podstawowe i ponadpodstawowe oraz omawia zasady, jakimi powinien się kierować nauczyciel w tym zakresie. Autorka proponuje też różne sposoby i narzędzia oceniania.

Omawiany program nauczania jest propozycją dla nauczycieli realizujących nauczanie według podstawy programowej III.1P. Aby ocenić jego skuteczność nauczyciel powinien poddawać jego realizację ewaluacji. Autorka zaproponowała zakresy i narzędzia jego ewaluacji.

Mocne strony programu

Program:

1. nawiązuje w każdym zakresie do aktualnej wiedzy naukowej i tendencji dydaktycznych,
2. stwarza uczniom możliwość rozwoju własnych zainteresowań, umiejętności współpracy w grupie oraz kształcenia kompetencji kluczowych oraz uwzględnia wykorzystywanie nowoczesnych technologii informatyczno-komunikacyjnych (ICT),
3. zapewnia rozwój wszystkich sprawności językowych poprzez celowe i nowatorskie wykorzystanie metod, technik i strategii nauczania, adekwatnych do wieku, zainteresowań i poziomu językowego uczniów,
4. zawiera wskazówki i proponuje zestaw narzędzi do oceniania osiągnięć uczniów.

Rekomendacja

Program nauczania realizuje wszystkie założenia podstawy programowej III.1P, jest spójny pod względem merytorycznym i dydaktycznym. Ponadto pozbawiony jest barier, które uniemożliwiałyby jego adaptację w szkołach. Autorka posługuje się terminologią i językiem przedmiotu, odnosi się do zapisów ESOKJ, uwzględniając zalecenia Rady Europy w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych.

Mając na uwadze powyższe opiniuję program pozytywnie.

dr Danuta Koper

dr Danuta Koper – tytuł doktora nauk humanistycznych uzyskała na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwentka filologii germańskiej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Podyplomowego Studium Glottodydaktyki na Uniwersytecie A. Mickiewicza w Poznaniu. Nauczyciel dyplomowany z ponad 30-letnim stażem nauczania języka niemieckiego w szkole średniej, do roku 2014 wykładowca metodyki nauczania języka niemieckiego w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Siedlcach. Posiada uprawnienia egzaminatora maturalnego i prowadzi liczne formy doskonalenia dla nauczycieli języków obcych. Autorka materiałów pomocniczych do nauczania języka niemieckiego i polskich opracowań podręczników. Rzecznawca MEN podręczników do kształcenia ogólnego.